

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Računsko sodišče Republike Slovenije
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana

T: 01 478 58 00
E: sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si

MEHIŠKA DEKLARACIJA O NEODVISNOSTI VRHOVNIH REVIZIJSKIH INSTITUCIJ MSVRI 10

Mednarodne standarde vrhovnih revizijskih institucij (International Standards of Supreme Audit Institutions – ISSAI) izdaja Mednarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucij (International Organization of Supreme Audit Institutions – INTOSAI). Za dodatne informacije obiščite www.issai.org

Kazalo

Mehiška deklaracija o neodvisnosti	3
Uvod	3
Splošno	3
I. načelo	3
II. načelo	4
III. načelo	4
IV. načelo	5
V. načelo	5
VI. načelo	5
VII. načelo	6
VIII. načelo	6

Mehiška deklaracija o neodvisnosti

Uvod

Na XIX. zasedanju Kongresa Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij (International Organization of Supreme Audit Institutions — INTOSAI) v Mehiki so glede na to, da:

- je urejena in učinkovita poraba javnih finančnih in drugih sredstev eden od temeljnih predpogojev za ustrezno ravnanje z javnimi financami in uspešnost odločitev pristojnih organov;
- Limska deklaracija o smernicah za revizijska načela (v nadaljevanju: Limska deklaracija) določa, da lahko vrhovne revizijske institucije svoje naloge izpolnjujejo samo, če so neodvisne od revidiranca in zavarovane pred zunanjimi vplivi;
- je za vsako zdravo demokracijo nujno, da ima za doseganje tega cilja vsaka država vrhovno revizijsko institucijo, ki ji neodvisnost zagotavlja zakon;
- Limska deklaracija ugotavlja, da državne institucije ne morejo biti povsem neodvisne, priznava pa tudi, da je za izvajanje pristojnosti vrhovnih revizijskih institucij potrebna neodvisnost pri delovanju in organizaciji;
- lahko vrhovne revizijske institucije pri uresničevanju načel neodvisnosti dosežejo neodvisnost na različne načine in z uporabo različnih zaščitnih ukrepov;
- določbe za uporabo, ki jih vsebuje ta listina, ponazarjajo ta načela in veljajo za vzor vsaki neodvisni vrhovni revizijski instituciji. Znano je, da zdaj nobena vrhovna revizijska institucija ne izpolnjuje vseh teh določb v celoti, zato so v priloženih smernicah predstavljeni primeri dobre prakse za doseganje neodvisnosti;

SKLENILI:

da se sprejme, objavi in razširja dokument z naslovom "Mehiška deklaracija o neodvisnosti".

Splošno

Vrhovne revizijske institucije na splošno priznavajo 8 osnovnih načel, ki so nujni pogoj za ustrezno revidiranje javnega sektorja in ki izhajajo iz Limske deklaracije, in odločitev, sprejetih na XVII. kongresu organizacije INTOSAI (Seul, Koreja).

1. načelo

Obstoj ustreznega in uspešnega ustavnega/zakonskega/pravnega okvira in de facto določb za uporabo tega okvira

Zakonodaja, ki podrobno določa obseg neodvisnosti vrhovnih revizijskih institucij, je nujna.

2. načelo

Neodvisnost vodij in članov (kolegijskih ustanov) vrhovne revizijske institucije vključno z varnostjo mandata in zakonsko imuniteto pri običajnem opravljanju njihovih dolžnosti

Veljavna zakonodaja določa pogoje za imenovanje, ponovno imenovanja, zaposlitev, razrešitev in upokožitev predstojnika vrhovne revizijske institucije in članov kolegijskih institucij, ki:

- so imenovani, ponovno imenovani ali razrešeni po postopku, ki zagotavlja njihovo neodvisnost od izvršne oblasti (glej MSVRI 11 Smernice in dobra praksa o neodvisnosti vrhovnih revizijskih institucij);
- so imenovani za dovolj dolgo in določeno obdobje, ki jim omogoča, da svoje pristojnosti izvajajo brez strahu pred povračilnimi ukrepi;
- imajo zagotovljeno imuniteto pred pregonom zaradi katerega koli preteklega ali sedanjega dejanja, ki izhaja iz običajnega opravljanja njihovih dolžnosti.

3. načelo

Dovolj široka pristojnost in polna pooblastila pri opravljanju nalog vrhovne revizijske institucije

Vrhovne revizijske institucije bi morale biti pristojne za revidiranje:

- porabe javnih denarnih ali drugih sredstev prejemnika ali upravičenca ne glede na njegov pravni značaj;
- zbiranja prihodkov, ki se dolgujejo državi ali osebam javnega prava;
- zakonitosti in pravilnosti finančnih poročil vlade ali oseb javnega prava;
- kakovosti finančnega poslovanja in poročanja;
- gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti poslovanja vlade ali oseb javnega prava.

Vrhovne revizijske institucije ne revidirajo politik vlade oziroma oseb javnega prava, temveč se omejujejo na revidiranje izvajanja politik, razen če zakonodaja izrecno ne določa drugače.

Vrhovne revizijske institucije spoštujejo zakone, ki jih sprejmejo zakonodajni organi in ki se uporabljajo zanje, vendar pa so vrhovne revizijske institucije neodvisne od zakonodajne ali izvršne oblasti, ki jih ne sme usmerjati ali posegati v:

- izbiro revizijskih vprašanj,
- načrtovanje, programiranje, izvajanje njihovih revizij, poročanje o njih in njihovo spremljanje,
- organizacijo in vodenje revizijskega urada in
- izvrševanje njihovih odločitev, kadar je uporaba sankcij v pristojnosti vrhovne revizijske institucije.

Vrhovne revizijske institucije ne bi smele biti na noben način vpletene ali dajati videza, da so vpletene v vodenje organizacij, ki jih revidirajo.

Vrhovne revizijske institucije bi morale zagotoviti, da njihovi zaposleni ne navežejo preveč tesnih odnosov z revidiranci ter tako ohranjajo nepristranskost in videz nepristranskosti.

Vrhovne revizijske institucije bi morale imeti pri opravljanju svojih dolžnosti polna pooblastila, sodelovati bi morale z vladami ali javnimi organizacijami, ki si prizadevajo izboljšati porabo in upravljanje javnih finančnih sredstev.

Vrhovne revizijske institucije bi morale uporabljati ustrezne standarde dela in revidiranja ter kodeks etike, ki temelji na uradnih dokumentih organizacije INTOSAI, Mednarodne zveze računovodij ali drugih priznanih organizacij, ki določajo standarde.

Vrhovne revizijske institucije bi morale v skladu z ustavo in zakoni zakonodajni oblasti in drugim državnim organom predložiti letno poročilo o delu, ki bi moralo biti dostopno javnosti.

4. načelo

Neomejen dostop do informacij

Za ustrezno izpolnjevanje svojih zakonskih obveznosti bi morale imeti vrhovne revizijske institucije ustrezne pristojnosti za pravočasen, neoviran, neposreden in prost dostop do vseh potrebnih dokumentov in informacij.

5. načelo

Pravica in obveznosti poročanja o svojem delu

Vrhovne revizijske institucije pri poročanju o rezultatih svojega revizijskega dela ne bi smele biti omejene. Z zakonom bi moralo biti predpisano, da morajo o opravljenem revizijskem delu poročati najmanj enkrat na leto.

6. načelo

Svobodno odločanje o vsebini in izbiri časa izdaje revizijskih poročil ter o njihovi objavi in širjenju

Vrhovne revizijske institucije svobodno odločajo o vsebini revizijskih poročil.

Vrhovne revizijske institucije v svojih revizijskih poročilih svobodno navajajo ugotovitve in priporočila, pri tem pa upoštevajo, če je to ustrezno, tudi stališča revidiranca.

Zakonodaja določa minimalne zahteve revizijskega poročanja vrhovnih revizijskih institucij in po potrebi o posebnih zadevah, za katere se izdaja formalno revizijsko mnenje ali potrdilo.

Vrhovne revizijske institucije svobodno odločajo o izbiri časa izdaje svojih revizijskih poročil, razen kadar so posebne zahteve glede poročanja predpisane z zakonom.

Vrhovne revizijske institucije lahko ustrezajo posebnim zahtevam zakonodajne oblasti kot celote ali ene od njenih komisij ali organov za preiskave ali revizije.

Potem ko vrhovne revizijske institucije svoja poročila formalno predložijo in izročijo ustreznemu organu, kakor določa zakon, jih lahko svobodno objavljajo in razširjajo.

7. načelo

Obstoj uspešnih mehanizmov za spremljanje priporočil in zahtevanih popravljalnih ukrepov vrhovnih revizijskih institucij

Vrhovne revizijske institucije svoja poročila predložijo zakonodajni oblasti, eni od njenih komisij ali upravnemu odboru revidiranca zaradi proučitve in spremljanja posebnih priporočil in zahtevanih popravljalnih ukrepov.

Vrhovne revizijske institucije imajo svoj notranji sistem spremljanja, s katerim zagotovijo, da revidiranci ustrezno obravnavajo njihove ugotovitve in priporočila ter ugotovitve in priporočila zakonodajne oblasti, ene od njenih komisij ali upravnega odbora revidiranca, kot ustreza.

Vrhovne revizijske institucije svoja poročila o spremljanju popravljalnih učinkov predložijo zakonodajni oblasti, eni od njenih komisij ali upravnemu odboru revidiranca za preučitev in ukrepanje, tudi če imajo same zakonske pristojnosti za spremljanje popravljalnih učinkov in sankcioniranje.

8. načelo

Finančna in poslovodna/upravna neodvisnost in razpoložljivost ustreznih človeških, materialnih in denarnih virov

Vrhovne revizijske institucije bi morale imeti na voljo potrebne in razumne človeške, materialne in denarne vire – izvršilna oblast ne bi smela nadzorovati ali usmerjati dostopa do teh virov. Vrhovne revizijske institucije upravljajo svoj proračun in ga ustrezno razporejajo.

Za zagotavljanje ustreznih virov, ki vrhovni revizijski instituciji omogočajo izpolnjevanje njenih pristojnosti, je odgovorna zakonodajna oblast ali ena od njenih komisij.

Vrhovne revizijske institucije imajo pravico neposredne pritožbe zakonodajni oblasti, če zagotovljeni viri niso zadostni, da bi jim omogočali izvajanje njihovih pristojnosti.